

DISCRIMINATIE

INFORMATIE VOOR JOUW
SPREEKBEURT OF WERKSTUK

AMNESTY
INTERNATIONAL

Deze informatie is samengesteld door Amnesty International en bestemd voor groep acht van het basisonderwijs en voor het voortgezet onderwijs. Andere uitgaven in deze serie zijn: Kinderrechten, Het werk van Amnesty, Kinderarbeid, Kindsoldaten, Doodstraf.

Bestel via www.amnestyopschool.nl of via: jongeren@amnesty.nl. Het is ook mogelijk om een compleet spreekbeurt/werkstukpakket te bestellen, inclusief actiemateriaal.

Deze uitgave is mede mogelijk gemaakt door de Nationale Postcode Loterij.

Amnesty International © 2014

INHOUD

1. 'Sorry, we zijn vol'	4
2. Wat is discriminatie?	6
3. Voorbeelden van discriminatie	15
4. Voorkomen en bestrijden van discriminatie	22
5. Kom zelf in actie	25
6. Meer weten over discriminatie?	26

AMNESTY
INTERNATIONAL

**‘SORRY,
WE ZIJN VOL’**

01

Het is zaterdagavond, een uur of tien. Voor de verandering ga je met je vrienden deze week eens naar een feest. Bij de ingang is het rustig, maar als jullie aankomen houdt de portier jullie tegen. Hij zegt: ‘Sorry, we zijn vol. Ga maar ergens anders heen.’

Je bent verbaasd, maar goed, er zijn genoeg andere plekken om je vanavond uit te leven. Dan komt er een ander groepje aan. Zij hebben een andere huidskleur dan jij, en dezelfde huidskleur als de portier. Zij kunnen zo doorlopen. Blijkbaar is het toch niet zo heel erg vol...

Linda wil taxichauffeur worden. Ze heeft alleen nog geen rijbewijs. Als ze gaat solliciteren, wordt ze meteen afgewezen. Linda baalt als een stekker. Maar ja, ze moet eerst maar eens haar rijbewijs halen.

Wat is het verschil tussen jou en je vrienden bij het feest en Linda die taxichauffeur wil worden? Voor Linda is het logisch dat ze niet is aangenomen. Je mag niet autorijden zonder rijbewijs, en dus ook geen taxichauffeur worden. Maar wat was de reden dat jij bij het feest niet werd toegelaten? Hadden die anderen, die wel naar binnen mochten, speciale toegangskaartjes? Of was het alleen maar vanwege hun huidskleur? Was daar sprake van discriminatie?

Discriminatie komt overal voor. Het is de meest voorkomende mensenrechtenschending in Europa. Soms gebeurt het subtiel, soms openlijk. Soms bestaat discriminatie uit flauwe grappen, soms verdwijnen slachtoffers voor jaren in de gevangenis. Maar hoe het ook is verpakt: discriminatie maakt sommige mensen minder waard dan anderen. En dus is het een van de ergste schendingen van de mensenrechten die je maar kunt bedenken.

© Frank Muller/HH

In veel landen mogen twee mannen of twee vrouwen niet met elkaar trouwen. Er zijn zelfs landen waar homoseksualiteit verboden is.

WAT IS DISCRIMINATIE?

02

Discriminatie is iemand ongelijk behandelen vanwege kenmerken die er niet toe doen. Bij discriminatie denk je misschien snel dat het gaat om huidskleur en afkomst. Dat komt inderdaad vaak voor, maar het is niet de enige vorm van discriminatie.

In de meeste landen – ook in Nederland – verdienen vrouwen vaak minder dan mannen die hetzelfde werk doen. Ook dat is discriminatie. Na je 50ste is het soms erg lastig om een baan te vinden, terwijl je dan echt niet te oud en te zwak bent om te werken. Dat heet: **leeftijdscriminatie**. En op heel wat scholen zijn homoseksuele leraren bang om voor hun homoseksualiteit uit te komen. Ze mogen niet ontslagen worden, maar de kans bestaat wel dat hun werk een stuk vervelender wordt als ze bekendmaken dat ze homo of lesbienne zijn. En ook jongens en meisjes die homoseksueel zijn, houden dat vaak liever geheim. Omdat ze bang zijn gediscrimineerd te worden

vanwege hun **seksuele oriëntatie**. Ook discriminatie op basis van **geloof of sekse** komt veel voor.

DISCRIMINATIE IS EEUWENOUW

Discrimineren is verboden. Het is een **schending van de mensenrechten**. Dat staat in de Nederlandse Grondwet, in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en in veel andere internationale verdragen. Discrimineren mag niet. En toch gebeurt het iedere dag, ook in Nederland. Waarschijnlijk worden er al groepen mensen gediscrimineerd zo lang de mensheid bestaat.

In het oude Griekenland golden de burgerrechten alleen voor mannen die daar geboren waren. Vrouwen en vreemdelingen hadden veel minder rechten. Tussen 1500 en 1700 liepen vrouwen die zich bezighielden met natuurgenezing en die wat afgelegen woonden, het gevaar om als heks te worden verbrand. Dan was er bijvoorbeeld een kind in het dorp overleden en niemand wist waardoor dat kwam. Iemand moest de schuld krijgen. 'De heks' had het dan gedaan: die vreemde vrouw die altijd bezig was met rare mengsels en kruiden. Zij was anders dan de andere dorpsbewoners, en daarom verdacht.

Discriminatie kan gruwelijke vormen aannemen – daarvan zijn in de geschiedenis vele voorbeelden te vinden. Zoals de slavenhandel, waarmee Nederlanders in de zeventiende en achttiende eeuw heel veel geld verdienden. Of de Holocaust, waarbij tijdens de Tweede Wereldoorlog zes miljoen Joden zijn vermoord. Nog steeds zijn over de hele wereld **groepen mensen in gevaar**. Omdat ze anders zijn dan degenen die de macht hebben.

VERSCHILLENDE VORMEN VAN DISCRIMINATIE

In het voorbeeld in de inleiding werden jij en je vrienden geweigerd bij het feest. Het is niet precies duidelijk waarom je niet naar binnen mocht. De portier zei dat het te vol was, maar later liet hij toch een ander groepje binnen. Had het dan misschien toch iets met je huidskleur te maken?

Indirecte discriminatie

In dit voorbeeld is er mogelijk sprake van *indirecte* discriminatie. Indirecte discriminatie is discriminatie waarbij op het eerste gezicht geen onderscheid wordt gemaakt op grond van bijvoorbeeld huidskleur, geslacht of leeftijd. Zoals de portier die zei dat er nou eenmaal te veel mensen op het feest aanwezig waren. Maar als je verder keek, dan gold dit toch eigenlijk maar voor één bepaalde groep mensen. Het feest was alleen voor jou en je vrienden 'te vol' en niet voor andere jongeren.

OVER DE HELE WERELD
ZIJN MENSEN IN GEVAAR
OMDAT ZE ANDERS ZIJN.

*Discriminatie kan gruwelijke vormen aannemen.
Slavernij bijvoorbeeld.*

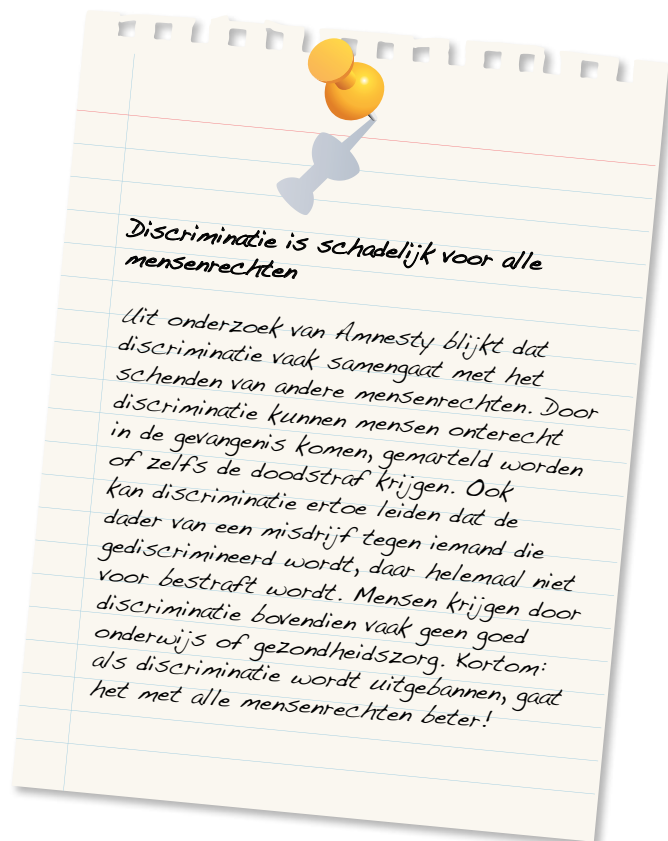
Fig. 226. Sklaventransport in Afrika.

Of stel dat er in de regels van een dansschool staat dat iedereen een danspartner moet hebben van het andere geslacht. Hoewel er niet in de regels staat dat homo's en lesbiennes niet met hun geliefde mogen dansen, komt het daar wel op neer. Er is dus toch sprake van indirecte discriminatie.

Directe discriminatie

Een andere vorm van discriminatie is *directe* discriminatie. Daarvan is sprake wanneer bijvoorbeeld een manager van een bedrijf zou zeggen: 'In ons bedrijf doen alle vrouwen hetzelfde werk als mannen, maar ze krijgen wel minder betaald.' Of als er bij de ingang van een feest een bordje zou hangen met 'Verboden voor Marokkaanse jongeren.'

Je zult begrijpen dat indirecte discriminatie veel vaker voorkomt dan directe discriminatie. En bij indirecte discriminatie is het vaak veel moeilijker om te bewijzen dat het gaat om discriminatie.

OORZAKEN VAN DISCRIMINATIE

Er zijn verschillende redenen waarom mensen discrimineren. Belangrijke redenen zijn **vooroordelen en angst**. Vooroordelen over 'andere' mensen. En: angst voor het onbekende of voor onveiligheid.

Stereotypen

De hele dag door moet je informatie verwerken. Je ogen en oren krijgen voortdurend nieuwe beelden en geluiden binnen. Als je over ál die informatie serieus zou nadenken, zou je gek worden. Daarom versimpelen je hersens de boel. Ze gaan ervan uit dat de dingen gaan zoals ze meestal gaan, dat mensen doen wat ze meestal doen.

Dus als de conducteur langskomt in de trein, pak je vast je OV-pas. Als je op straat fietst en je ziet een groepje kleine kinderen met een bal, let je extra op dat ze niet de bal voor je fiets schoppen. En als je een agent ziet, wacht je toch maar voor het rode stoplicht. Jouw beeld van conducteurs, kinderen en agenten is een *stereotype*. Je verbindt een groep, bijvoorbeeld kleine kinderen, aan bepaald gedrag, bijvoorbeeld altijd spelen en niet zo goed opletten. Stereotypen helpen je om in het dagelijks leven snel een beslissing te nemen en te doen wat het slimste is.

Maar een stereotype is niet de hele werkelijkheid. Kinderen hebben veel meer eigenschappen dan alleen speelsheid. Bovendien zijn alle kinderen verschillend. Maar doordat je een stereotype beeld hebt, zie je vaak die verschillen niet meer. Je ziet alleen nog de dingen die jouw stereotype beeld bevestigen.

Vooroordelen

Een stereotype hoeft niet per se negatief te zijn, maar een *vooordeel* is dat wel. Een vooroordeel is een negatieve mening die je over iets of iemand hebt, voordat je echt weet hoe het zit. Iedereen heeft vooroordelen. Het gaat erom dat je dat weet van jezelf, en om wat je ermee doet.

Hoe werkt een vooroordeel? Je past het beeld dat je hebt van een bepaalde groep, het stereotype, toe op één persoon uit die groep. Stel, je leest in de krant dat voetbalsupporters weer eens met elkaar op de vuist zijn gegaan. Als je dan meteen denkt dat die voetbalsupporter bij jou in de klas ook een agressieveling is, dan heb je last van een vooroordeel.

Mensen met veel vooroordelen verdelen de wereld in groepen: Wij en Zij. Ze zeggen: Wij zijn goed en Zij zijn slecht. Wij zijn normaal en Zij zijn vreemd. Als je zo simpel denkt, kan één slechte ervaring genoeg zijn om je oordeel over een hele groep te bepalen. Ben je ooit bestolen door iemand uit

Frankrijk? Dan weet je voortaan zeker dat alle Fransen dieven zijn. En als je dan iemand uit Frankrijk tegenkomt, is de stap om deze persoon 'anders' te behandelen (te discrimineren dus!) snel gezet.

Kortom: vooroordelen kunnen leiden tot **discriminatie en uitsluiting**.

Angst voor het onbekende

Veel mensen willen graag dat de dingen blijven zoals ze zijn. Of zelfs dat ze weer worden zoals ze vroeger waren. Ze zijn bang voor nieuwe dingen en nieuwe mensen. Mensen met **xenofobie** hebben dit gevoel heel sterk. Iemand met xenofobie is bang voor buitenlanders. Xenofobie en discriminatie gaan vaak samen.

Onveiligheid

Problemen zoals criminaliteit, woningnood en werkloosheid zijn ernstig. En de oplossingen zijn ingewikkeld of kosten veel geld. Soms is het dan verleidelijk om niet de echte oorzaak aan te pakken, maar een schijnoorzaak te bedenken. Bijvoorbeeld door **een zondebok** te zoeken: **een groep mensen over wie al behoorlijk veel vooroordelen bestaan**. Alles is dan de schuld van de... vul maar in: buitenlanders, Joden, bejaarden... Hitler had in Duitsland in de jaren dertig van de vorige eeuw veel succes met deze tactiek. Zondebokken worden vooral gezocht als het niet zo goed gaat in een land.

PESTEN EN DISCRIMINATIE

Niet alleen hele groepen mensen worden eruit gepikt als zondebok. Soms is **één iemand de zondebok**, bijvoorbeeld in de klas. Om wat voor reden dan ook, heeft iedereen het op hem of haar gemunt. Waarom besluiten kinderen om andere kinderen te pesten? Net als bij andere vormen van buitensluiten, doen kinderen dat waarschijnlijk vaak **om zichzelf beter te voelen**.

Iedereen wil zichzelf wel eens beter voelen. Als het allemaal tegenzit. Als het niet lukt op school en je ruzie hebt met je vriend of vriendin, of je ouders. En als je dan in de spiegel kijkt,

Soms is één iemand de zondebok, bijvoorbeeld in de klas. De kinderen op deze foto zijn trouwens niet per se aan het pesten.

kun je je heel goed voorstellen wat daarvan de reden is: je bent gewoon stom! Op dat soort momenten voel je jezelf minderwaardig. Soms krijg je dan de neiging om je **af te reageren**. Op je kleine broertje of zusje, of op iemand die 'anders' is. Zoek maar uit: homo's, gehandicapten, jongens/meisjes. Zijn die eigenlijk niet nóg dommer, lelijker en oninteressanter dan jij? Het klinkt ongelooflijk kinderachtig, maar toch werkt het soms zo. Al is het natuurlijk niet zo dat iedereen die ontevreden is over zichzelf, ook direct gaat pesten of discrimineren!

GEVOLGEN VAN DISCRIMINATIE

Wie kan van huidskleur veranderen? Wie kan zichzelf van meisje naar jongen omtoveren? Of hoe kun je veranderen waarin je gelooft? Deze eigenschappen zijn voor veel mensen zo belangrijk, dat als je ze verandert, je eigenlijk jezelf niet meer bent.

Als je wordt gediscrimineerd, word je **buitengesloten**. Je doet niet mee in de samenleving. Je kunt bijvoorbeeld geen baan vinden, kunt niet naar school of niet meedoen aan activiteiten waar anderen wel aan meedoen. Zo kun je het gevoel krijgen dat je 'tweederangsburger' bent. Dat het niet uitmaakt hoe hard je werkt of je best doet, omdat je toch altijd achter zult blijven. **Mensen geven de moed op** en worden **erg somber of boos**. Als groepen mensen dat gevoel hebben, kan dat heel slecht zijn voor de maatschappij. Er ontstaan **spanningen tussen bevolkingsgroepen**, en als je niet oppast, vertrouwen mensen bijna niemand meer die anders is dan zij.

VERBOD OP DISCRIMINATIE IN WETTEN & VERDRAGEN

De mensenrechten gaan ervan uit dat iedereen gelijkwaardig is; daarom wordt het verbod op discriminatie wel gezien als het 'fundament' onder de mensenrechten. Het is dan ook heel belangrijk dat het verbod op discriminatie in veel verschillende wetten en verdragen staat. Sommige daarvan gelden alleen voor Nederland, sommige voor Europa en sommige voor de hele wereld.

Nederland: artikel 1 van de Grondwet

In Nederland is discriminatie verboden. De eerste regel van de Grondwet luidt: 'Allen die zich in Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan ook, is verboden.'

Dit 'artikel 1' is verder uitgewerkt in het strafrecht en in andere wetten voor gelijke behandeling.

Europa: artikel 14 van het Europees Verdrag voor de Mensenrechten

Op Europees niveau is er wetgeving tegen discriminatie die in alle Europese landen geldt, dus ook in Nederland. Dat discriminatie verboden is, staat in artikel 14 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens. En er zijn binnen de Europese Unie tal van regels en richtlijnen tegen discriminatie.

Wereldwijd: verklaringen en verdragen

In de **Universele Verklaring van de Rechten van de Mens** staan drie artikelen over het recht op gelijke behandeling en het recht om niet te worden gediscrimineerd:

- Artikel 1: Iedereen wordt vrij en met gelijke rechten geboren.
- Artikel 2: De mensenrechten gelden voor wie je maar bent, waar je ook bent.
- Artikel 7: De wet is voor iedereen gelijk en moet iedereen gelijke bescherming bieden.

Niet alleen in de Universele Verklaring staat het verbod op discriminatie. In artikel 2 van het **Verdrag voor de Rechten van het Kind** staat bijvoorbeeld dat discriminatie van kinderen verboden is. En zo zijn er nog veel meer Europese en internationale verdragen waar het verbod op discriminatie in staat.

Het verbod op discriminatie is heel belangrijk, want discriminatie kan ernstige gevolgen hebben, zoals het buitensluiten van groepen mensen. Daarom zijn er door de Verenigde Naties **twee speciale verdragen** opgesteld tegen discriminatie:

- het Internationaal Verdrag voor de Uitbanning van Alle Vormen van Rassendiscriminatie (1966);
- het Internationaal Verdrag voor de Uitbanning van Alle Vormen van Discriminatie van Vrouwen (1979).

Discriminatie heeft heel veel gezichten. Hieronder een paar voorbeelden van discriminatie waar Amnesty ook regelmatig actie tegen voert.

VROUWEN

In veel landen worden vrouwen gezien als minderwaardig aan mannen. En als ze op papier wel gelijk zijn, zijn er soms toch verschillen. Zo blijkt in Nederland vaak dat vrouwen voor hetzelfde werk minder loon krijgen dan mannen. In andere landen hebben vrouwen **niet eens de meest eenvoudige rechten**, zoals het recht op zelfstandigheid en het recht om te kiezen met wie ze willen trouwen. Zo mogen in Saudi-Arabië vrouwen niet op reis zonder begeleiding van een man, en autorijden is voor vrouwen helemaal verboden. En in de rechtbank in Iran is de getuigenis van een vrouw minder waard dan die van een man.

DISCRIMINATIE VAN HOMO'S

Wie 'anders' is dan de meerderheid van de bevolking, heeft het vaak moeilijk. Homo's en lesbiennes over de hele wereld kunnen daarvan meepraten. Vaak kunnen ze niet eens hand-in-hand over straat zonder risico op agressie. Het wordt extra eng als de overheid er gewoon aan meedoet. Bijvoorbeeld met **wetten die homoseksualiteit strafbaar maken**. In Kameroen kun je er vijf jaar voor de gevangenis in gaan. Een man die een andere man een sms stuurde met de tekst 'Ik ben heel erg verliefd op je', moest voor drie jaar de gevangenis in. In Rusland is er een wet aangenomen tegen 'homopropaganda'. Dat betekent dat je enorme boetes kunt krijgen als je in het openbaar iets positiefs zegt over homoseksualiteit of jongeren op school uitlegt over homoseksualiteit.

DISCRIMINATIE VANWEGE GODSDIENST

Het aanhangen van een bepaalde godsdienst, of juist van helemaal geen godsdienst, is vaak een reden voor discriminatie. Een voorbeeld dat je veel ziet, is het dragen van een **hoofddoekje**. Sommige mensen vinden dat vrouwen die een hoofddoekje dragen, meer belasting zouden moeten betalen dan mensen zonder hoofddoekje. Dat is discriminatie op basis van godsdienst. Er zijn ook landen waar hoofddoekjes juist verplicht zijn voor vrouwen: wie geen hoofddoekje draagt, moet een boete betalen. Ook dat is discriminatie.

Er zijn **landen waar heel strenge wetten zijn over godsdienst**. In Pakistan kun je bijvoorbeeld de doodstraf krijgen als je de naam van Mohammed oneerbiedig gebruikt. En in China zijn maar een paar godsdiensten toegestaan. Mensen kunnen in de gevangenis terechtkomen als de regering erachter komt dat ze een andere godsdienst aanhangen. Dit gebeurt veel met leden van de spirituele beweging Falun Gong. Ook katholieken en protestanten in China die zich niet geregistreerd hebben en die thuis kerkdiensten houden, worden lastiggevallen en willekeurig opgepakt.

ROMA

In Slovenië en heel veel andere Europese landen worden Roma achtergesteld. Roma-kinderen worden bijvoorbeeld op school gediscrimineerd. Ze zitten in **aparte 'Roma-klassen'** waar ze 'speciaal' (lees: slechter) onderwijs krijgen. Of ze worden zonder officiële test naar een 'bijzondere school' voor kinderen met een lichte mentale achterstand gestuurd. Alleen omdat ze Roma zijn. Roma zijn al eeuwen een achtergesteld volk en kunnen heel moeilijk banen krijgen. Het slechte onderwijs zorgt er alleen maar voor dat de kinderen later ook moeilijk een baan kunnen vinden. Zo wordt de **cirkel van armoede** en daarmee gepaarde discriminatie nooit doorbroken.

DISCRIMINATIE IN NEDERLAND

Ook in Nederland wordt gediscrimineerd. Zo worden **bij politiecontroles** etnische minderheden er vaker uitgepikt dan 'witte' Nederlanders. Niet omdat ze iets gedaan hebben, maar vanwege hun huidskleur of uiterlijk. Dat heet 'etnisch profileren' en het zorgt ervoor dat mensen de politie minder vertrouwen of zelfs agressief worden tegen agenten. Ook **op de arbeidsmarkt** is discriminatie een groot probleem. Denk maar aan Marokkaans-Nederlandse jongeren die vaak lang moeten wachten voordat ze een stageplek krijgen.

Sommigen laten het er niet bij zitten. Zoals een moslima die een kennismakingsgesprek had voor een stageplaats in een apotheek. De apotheker zei dat ze de vrouw niet kon aannemen omdat ze een hoofddoek droeg. Dat zou namelijk tegen de huisregels van de apotheek zijn. De vrouw diende een klacht in bij de **Commissie Gelijke Behandeling (CGB)**. Die gaf haar gelijk: volgens de commissie mocht de apotheek geen onderscheid maken op basis van geloof.

Een Russische homo-activist wordt gearresteerd tijdens een Gay Pride-optocht. Tijdens de optocht werden homo-activisten aangevallen door mensen die tegen homoseksualiteit zijn.

In sommige Europese landen worden Roma-kinderen op school gediscrimineerd. Ze zitten in aparte Roma-klassen, waar het onderwijs slechter is.

DISCRIMINATIE EN DE DOODSTRAF

Amnesty voert al jarenlang actie tegen de doodstraf. Amnesty vindt dat niemand die straf mag krijgen, wat die persoon ook heeft gedaan. Een sterk argument tegen de doodstraf is de kans dat iemand toch **onschuldig** is. Ga maar na: sinds 1973 zijn in de Verenigde Staten 127 ter dood veroordeelde mensen alsnog vrijgelaten omdat zij later toch onschuldig bleken! Wat als die mensen nu al geëxecuteerd waren voordat dit duidelijk was geworden? Helaas is dat ook al vaak gebeurd.

Discriminatie speelt in veel doodstrafzaken een rol. In de VS worden ieder jaar tientallen mensen geëxecuteerd. In ongeveer 75 procent van die executies gaat het om de moord op een **blank slachtoffer**. Dat is vreemd, want er zijn in Amerika ongeveer even veel blanke als zwarte slachtoffers van moord. Uit onderzoek naar de doodstraf in de VS blijkt iedere keer dat **racisme en discriminatie** veel invloed hebben op wat er **in de rechtszaal** gebeurt.

Beseffen dat je niet welkom bent

'Ik ging joggen, het was rond half 9. Ik jog op een fietspad, stopt er een politiebuisje voor mij en die agent vraagt om mijn ID-kaart. En als ik vraag: "Waarom?" dan komen ze altijd met de grootste smoesjes aan.'

'Ik snapte niet waarom hij me aanhiel. Het is niet goed dat ze mij eruit pikken omdat ik Marokkaan ben. Dat kan agressie opwekken of depressie. Je gaat ineens helemaal beseffen dat je helemaal niet welkom bent hier.'

Anass, ICT-student uit Gouda

Meriam Ibrahim

Meriam: doodstraf vanwege een huwelijk

Meriam Ibrahim is een 27-jarige Sudanese vrouw. Omdat ze als moslimvrouw trouwde met een christelijke man, werd ze veroordeeld tot honderd zweepslagen en de doodstraf. Volgens de sharia-wetten die in Sudan gelden, mag een moslimvrouw niet trouwen met een niet-moslim.

Meriam werd opgesloten samen met haar zoontje van bijna 2. Toen ze de gevangenis in ging, was ze zwanger. In de gevangenis beviel Meriam tijdens een zware bevalling van een dochter.

Amnesty voerde actie voor Meriam's onmiddellijke en onvoorwaardelijke vrijlating. Er werden petities, e-mail- en sms-acties uitgezet. Over de hele wereld werden er meer dan een miljoen handtekeningen voor haar opgehaald, waarvan 140.000 in Nederland. Het lijkt erop dat alle aandacht voor haar zaak misschien wel heeft geholpen: in juni 2014 werd Meriam vrijgelaten.

DISCRIMINATIE IS EEN
GROVE SCHENDING VAN
DE MENSENRECHTEN.

Joden worden onder schot gehouden op het Daniël Meijerplein in Amsterdam, februari 1941. Tijdens de Holocaust door de nazi's werden ongeveer 6 miljoen Joden vermoord.

VOORKOMEN EN BESTRIJDEN VAN DISCRIMINATIE

0 4

Amnesty-activisten op Lowlands:
handtekeningen verzamelen
voor de mensenrechten.

AMNESTY IN ACTIE!

Het tegengaan van discriminatie is heel belangrijk bij het werken tegen mensenrechtenschendingen in het algemeen. Aandacht vragen voor het voorkomen en het bestrijden van discriminatie is dan ook een belangrijk onderdeel van Amnesty's werk.

Amnesty vindt dat regeringen de plicht hebben om mensen tegen discriminatie te beschermen én om discriminatie te voorkomen. Het is belangrijk dat overal ter wereld internationale mensenrechtenverdragen worden nageleefd, zodat alle mensen goed tegen discriminatie worden beschermd.

SAUDISCHE VROUWEN ACHTER HET STUUR!

Vrouwen mogen in Saudi-Arabië niet autorijden. Een groep Saudische vrouwen pikt dat niet langer: ze halen handtekeningen op en ze kozen één dag uit

om toch met zijn allen achter het stuur te gaan zitten. De autoriteiten maakten het de actievoerders erg lastig. Ze ontvingen bedreigingen op hun mobiele telefoon en via internet, kregen reisrestricties opgelegd en werden zwartgemaakt door de staatsmedia. Sommige activisten en hun familieleden werden zelfs opgepakt en gedwongen om verklaringen te tekenen waarin ze beloven dat ze zich aan het rijverbod zullen houden. Ook Amnesty International voerde actie voor het

Een Saudische vrouw protesteert tegen discriminatie door achter het stuur te gaan zitten. In Saudi-Arabië mogen vrouwen niet autorijden.

recht van vrouwen om auto te rijden. Zodat ze misschien op een dag eindelijk normaal achter het stuur kunnen kruipen.

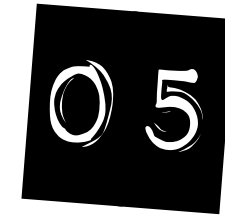
AMNESTY-ACTIES TEGEN DISCRIMINATIE

Amnesty International voert veel acties tegen discriminatie. Een paar voorbeelden:

- Acties voor gelijke rechten voor vrouwen in Egypte.
- Acties voor het recht op goed onderwijs voor Roma-kinderen.
- Actie voor betere Europese maatregelen tegen discriminatie.
- Actie tegen antihomowetten in Rusland en Oeganda.
- Met het Pride Fonds geven Amnesty en COC Nederland noodhulp aan homo-activisten die worden bedreigd.

*Zelf doen!
Als je te maken krijgt met discriminatie kun je twee dingen doen:
* Je kunt degene die discrimineert aanspreken op zijn of haar gedrag
* Je kunt een klacht indienen bij een meldpunt.
Dat kun je doen op www.discriminatie.nl.*

KOM ZELF IN ACTIE

Wil jij ook in actie komen tegen discriminatie en wat doen voor de mensenrechten? Dat kan!

IN ACTIE VIA DE WEBSITE!

Ook jij kunt actievoeren. Heel makkelijk zelfs en gratis, zoals online [via Amnesty's website speciaal voor jongeren: www.amnestyopschool.nl](http://www.amnestyopschool.nl). Je vindt daar verschillende acties voor mensen die ernstig gediscrimineerd worden of om andere redenen in nood zijn. Dat kan een [schrijfactie](#) zijn, een [handtekeningenactie](#) of een vraag of je een digitaal [kaartje](#) wilt sturen. Door het schrijven van een brief of het zetten van je digitale handtekening vraag je regeringen om het respecteren van de mensenrechten. Of je protesteert tegen de doodstraf, onrechtvaardige behandeling of ander onrecht.

Je kunt op de website inschrijven voor de gratis Jongeren Acties. Je krijgt dan iedere drie weken een e-mailtje met oproep om digitaal in actie te komen voor vaak jonge mensen. Ga naar www.amnestyopschool.nl/kominactie.

Misschien denk je dat jouw brief, e-mail, kaartje of handtekening toch geen effect heeft. Maar postzakken vol met brieven of stapels petitie's maken zeker indruk! Regeringen die niet zo netjes omgaan met de mensenrechten, bedenken zich wel twee keer wanneer ze weten dat hun praktijken over de hele wereld bekend zijn.

Meld je aan voor de gratis Jongeren Acties op www.amnestyopschool.nl/kominactie.

MEER WETEN OVER DISCRIMINATIE?

ORGANISATIES

Er zijn in Nederland heel wat organisaties die werken tegen discriminatie en racisme. Bij sommige kun je terecht als je vindt dat je zelf gediscrimineerd wordt.

MELDPUNTEN DISCRIMINATIE

Word je zelf gediscrimineerd, of merk je dat anderen gediscrimineerd worden? Meld dit dan bij een antidiscriminatiebureau. De mensen daar kunnen je verder helpen.

Bel (0900) 2 354 354 (10 cent per minuut) of ga naar een antidiscriminatiebureau bij jou in de buurt.

De adressen vind je op:
www.discriminatie.nl/antidiscriminatiebureaus.

MELDPUNT DISCRIMINATIE INTERNET

Op het internet gaat het er niet altijd even netjes aan toe. Je kunt heel wat discriminerende websites vinden. De organisatie Meldpunt Discriminatie Internet probeert het internet te zuiveren van discriminerende sites. Als je zelf een discriminerende website tegenkomt, kun je die melden bij het meldpunt.

www.meldpunt.nl.

ANNE FRANK STICHTING doet onderzoek naar racisme, antisemitisme en extremisme.
www.annefrank.nl

ART. 1 is dé landelijke vereniging voor het voorkomen en bestrijden van alle vormen van discriminatie. www.art1.nl

COLLEGE VAN DE RECHTEN VAN DE MENS onderzoekt schendingen van mensenrechten in Nederland. Iedereen die zich gediscrimineerd voelt, kan het college vragen om een oordeel.
www.mensenrechten.nl

DE KINDEROMBUDSMAN

In het Kinderrechtenverdrag staat bij artikel 2 dat de overheid er alles aan moet doen om kinderen tegen discriminatie te beschermen. Vind jij dat jouw rechten worden geschonden? Je kunt gratis bellen met het team van de kinderombudsman (0800) 876 54 32.

www.dekinderombudsman.nl

MOVISIE: Kenniscentrum lesbisch en homo-emanipatiebeleid.
www.homo-emanipatie.nl

IEDER(IN) is de organisatie voor mensen met een lichamelijke handicap, verstandelijke beperking of chronische ziekte.
www.iederin.nl

ANDERE INTERESSANTE LINKS:

www.pestes.startkabel.nl

www.amnesty.nl/discriminatie-0

www.fightdiscrimination.eu (engelstalige Amnesty-site over discriminatie in Europa)

BOEKEN

HET PEST ACTIEPLAN

Auteur: Guy Didelez

Manteau 2007

Özlem is nieuw op school. Vanaf de eerste dag wordt ze gepest door de populaire en slimme Emma. Zij zet de hele klas tegen Özlem op en is vreselijke dingen van plan.

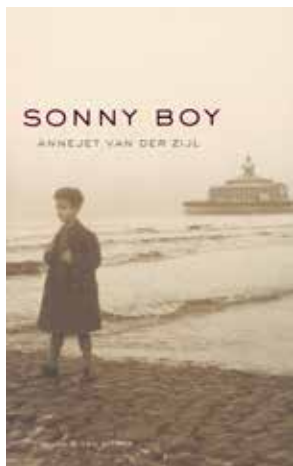

ACTIE VOOR ONZE ROZE JUF!

Auteur: Netty van Kaathoven

Niño 2010

Iedereen is blij met de nieuwe vervangjuf. Lette is extra blij omdat de juf lesbisch is, net als haar eigen moeders. Alle kinderen hopen dat de juf voorgoed mag blijven. Maar dan begint een van de ouders zich te roeren. Hij wil geen lesbische juf voor de klas van zijn zoon. Het is een man met grote invloed op de andere ouders. Maar Lette is ook niet voor de poes en roept: ACTIE! Achter in het boek staan een aantal interviews met kinderen van homoseksuele ouders.

SONNY BOY

Auteur: Annejet van der Zijl

Nijgh en van Ditmar 2005

Rika is bijna veertig als ze de zeventienjarige Waldemar ontmoet en verliefd op hem wordt. Nu is dat al opzienbarend en schandelijk in de jaren twintig, maar er komt nog bij dat Rika vier kinderen heeft en bij haar man is weggelopen, en dat Waldemar zwart is. Schande alom, helemaal als Rika ook nog eens een kind van haar minnaar krijgt: Waldy, Sonny Boy. Wanneer de oorlog uitbreekt, worden Rika en Waldy bij het verbergen van onderduikers verraden en begint een lange weg van gevangenis naar kamp, naar kamp, steeds verder van huis en steeds verder van elkaar.

FILMS

WADJA (2012)

Speelfilm, vanaf 12 jaar

De eigengereide Wadja uit Riyad, de hoofdstad van Saudi-Arabië, zet alles op alles voor een groene fiets. Jongens mogen toch ook fietsen? Waarom zij dan niet? Een enorme feelgoodfilm over hoop, lef en doorzettingsvermogen.

DE CLUB VAN LELIJKE KINDEREN (2012)

Speelfilm, vanaf 6 jaar

Op een dag komt er een grote gele schoolbus het plein van een school op rijden. Er stapt een fotograaf uit die van alle kinderen een foto maakt. Bij sommige kinderen zet hij een kruisje. De directeur van de school komt vertellen dat alle kinderen met een kruisje op schoolreisje mogen! Ook Paul heeft een kruisje en mag mee... Maar Paul vertrouwt het niet, en als hij ontdekt dat ze op weg zijn naar een lelijke-kinderen-kamp, volgt een spannende achtervolging waarbij Paul de strijd aangaat met De President.

UNE GIRAFE SOUS LA PLUIE (2007)

Korte animatie, alle leeftijden

Al het drinkwater in het denkbeeldige land Djambali gaat naar het zwembad van de leeuw. Een giraf protesteert daartegen en wordt prompt verbannen naar Mirzapolis, een land waar voornamelijk honden wonen. De giraf wil asiel aanvragen en probeert zich aan te passen, maar dat is niet gemakkelijk.

MANDELA: LONG WALK TO FREEDOM (2013)

Speelfilm, vanaf 12 jaar

Gebaseerd op de gelijknamige autobiografie over het leven van Nelson Mandela. We zien hem als jonge man met een voorkeur voor boksen, snelle auto's en mooie vrouwen, maar ook als een getalenteerd advocaat en vrijheidsstrijder die wapengeweld niet uit de weg ging om zijn politieke boodschap over te brengen. De film geeft een totaalbeeld van zijn leven: zijn jeugd in een plattelandsdorp, de tienerjaren en 27 jaar gevangenschap. En uiteindelijk het presidentschap van Zuid-Afrika, toen hij een einde maakte aan de apartheid in zijn land.

HOTEL RWANDA (2004)

Speelfilm, vanaf 16 jaar

Deze film speelt zich af in Rwanda, tijdens de dagen van de genocide in 1994. De film is gebaseerd op het waargebeurde verhaal van Paul Rusesabagina, manager van Hôtel des Mille Collines in de Rwandese hoofdstad Kigali. In het jaar 1994 laait de strijd tussen de Hutu's en de Tutsi's op. Hier wordt ook hotelmanager Paul Rusesabagina mee geconfronteerd. Hij mengt zich niet in deze strijd, maar biedt in het hotel wel onderdak aan vele Hutu's en Tutsi's. Terwijl ze worden achtergelaten door buitenlandse gasten en VN-soldaten proberen ze te overleven in een wereld van haat en corruptie.

De films zijn voor vertoning op school op te vragen via educatie@moviesthatmatter.nl, of (020) 77 33 624.

Amnesty International wil een wereld waarin iedereen profiteert van de mensenrechten. Om dat te bereiken doet Amnesty onderzoek naar schendingen van deze rechten, en voert Amnesty actie tegen die schendingen.

Amnesty International
Postbus 1968
1000 BZ Amsterdam
T (020) 626 44 36
E jongeren@amnesty.nl
I www.amnestyopschool.nl
I www.amnesty.nl

AMNESTY
INTERNATIONAL

